

DIECEZJALNA SZKOŁA MUZYCZNA
II STOPNIA W GLIWICACH

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny

ROK SZKOLNY 2026/2027

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2026 r. poz. 820).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Statut szkoły.

Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego. Misja i wizja szkoły artystycznej. Wartości ważne dla społeczności szkolnej.

Profilaktyką nazywamy zespół działań mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie niebezpiecznym lub niewłaściwym zachowaniom, mogącym stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia lub odpowiedniego poziomu kultury osobistej – a przez to także ogólnie pojętego komfortu życia ucznia oraz jego otoczenia.

Diecezjalna Szkoła Muzyczna II stopnia w Gliwicach jest placówką kształcenia dodatkowego, gdzie zajęcia odbywają się w godzinach popołudniowych i wieczornych, niezależnie od lekcji w szkołach ogólnokształcących. Wszyscy uczniowie uczęszczają równolegle do macierzystych – właściwych dla miejsca zamieszkania bądź preferowanego profilu – instytucji kształcenia, bądź są ich absolwentami na poziomie ponadpodstawowym. Część wychowanków szkoły studiuje także na uczelniach wyższych w różnych dziedzinach i kierunkach. Szkoła muzyczna jawi się przede wszystkim jako miejsce realizacji dodatkowych zainteresowań i pasji,

gdzie uczniowie uczęszczają na zasadzie dobrowolności. Działania profilaktyczne szkoły wpisują się zatem w nurt uzupełniających zabiegów prowadzonych w placówkach ogólnokształcących, stanowiąc zaledwie margines wszystkich wpływów, jakim poddany jest uczeń zarówno ze strony instytucji, jak też najbliższej rodziny (opiekunów prawnych) i grup społecznych, w jakich się obraca.

Ze względu na specyficzny rodzaj relacji nauczyciel-uczeń w ramach lekcji gry na instrumentach, gdzie zajęcia prowadzone są indywidualnie, można mówić o potencjalnie dobroczynnym wpływie nauczyciela na ucznia w zakresie kształtowania jego nawyków i przyzwyczajęń prospołecznych czy prozdrowotnych. Jest też rzeczą znaną, iż realizacja dodatkowych zajęć oraz przygotowanie się do nich pochłania znaczną ilość czasu, co stanowi profilaktykę samą w sobie – ponieważ liczone tygodniowo w dziesiątkach godziny zajęć dodatkowych zmniejszają prawdopodobieństwo spędzania czasu na czynnościach i zachowaniach niepożądanych.

Diecezjalna Szkoła Muzyczna II stopnia jest placówką prowadzoną przez Diecezję Gliwicką, co decyduje o jej kościelnym charakterze i pragnieniu wychowywania uczniów w myśl chrześcijańskiej kultury i obyczajów. Część zajęć prowadzona jest przez osoby duchowne. Od wykładowców oczekuje się reprezentowania i krzewienia postaw i zachowań uznawanych w społeczeństwie za właściwe i adekwatne nie tylko co do stanowiska nauczyciela (o wysokim stopniu zaufania publicznego), ale i zgodnych z nauką kościoła katolickiego. Na korzyść działań profilaktycznych – świadomych i nieświadomych – działa także kontakt z kulturą wysoką, na spotkanie z którą uczniowie wystawieni są zarówno podczas zajęć teoretycznych oraz praktycznych, wynikających z wymagań programowych, jak i w ramach szeroko zakrojonych w każdym semestrze wycieczek i imprez edukacyjnych, zorientowanych na sztukę dostępną w kościołach czy instytucjach kultury. W ramach różnego rodzaju wydarzeń uzupełniających ofertę edukacyjną placówki – uczniowie zapoznają się z realiami życia artystów oraz nabywają gust, smak i wyczucie nie tylko pod względem estetyki prezentowanych dzieł, ale i postępowania (zachowania) w miejscach, gdzie kulturę wysoką się krzewi. Obycie kulturalne wpływa na całokształt funkcjonowania i życia ucznia w domu, w szkole, czy społeczeństwie obywatelskim.

Profilaktyczna rola szkoły muzycznej, pomimo nieposiadania pozycji wiodącej, nie ogranicza się zatem do zapobiegania czy reagowania w sytuacjach zagrożeń – ale też sugeruje i wdraża pozytywne wzorce zachowań.

Niewielka społeczność szkoły daje możliwość lepszej obserwacji ucznia i jego relacji z rówieśnikami, niż ma to miejsce w szkołach powszechnych. Żaden uczeń nie jest tutaj anonimowy, przez co zwiększa się prawdopodobieństwo wychwycenia w porę zachowań niewłaściwych czy ryzykownych i odpowiedniego zareagowania na nie we właściwym czasie, poprzez podejmowanie stosownych procedur.

Uczniowie Diecezjalnej Szkoły Muzycznej II stopnia świadomie i konsekwentnie kształcą się w zawodzie muzyka kościelnego. Pozwala to na wyraźne określenie celu i systematyczne dążenie do niego – co samo w sobie pozytywnie wpływa na psychikę ucznia i umacnia go w dobrych manierach. Jakkolwiek zawód muzyka, w tym organisty, wiąże się z sytuacjami generującymi stres (obyście sceniczne, przewyciężanie tremy, różnorodność instrumentarium, często niekorzystne warunki pracy), atmosfera Diecezjalnej Szkoły Muzycznej II stopnia w Gliwicach, wynikająca ze wzajemnego zrozumienia i wspólnych zainteresowań uczniów-zapaleńców i nauczycieli-pasjonatów, sprzyja kreowaniu pozytywnych nastawień i wychowuje do wartości. Kształcą świadomych i światłych odbiorców oraz krzewicieli kultury – docelowo ubogaca lokalne społeczności parafialne, oddziałując na szeroki krąg grup społecznych, dzięki szeregowi inicjatyw podejmowanych przez absolwentów.

Przyjęte założenia programu wychowawczo-profilaktycznego.

UCZNIOWIE

- Uczniem staje się osoba przyjęta do szkoły zgodnie z obowiązującymi zasadami rekrutacji.
- Oczekuje się, iż uczniowie:
 - akceptują wartości promowane przez szkołę,
 - znają określony w Statucie szkoły zakres swoich praw i obowiązków,
 - posiadają dobrą, nieprzymuszoną wolę spełniania wszystkich wymagań i zwyczajów szkoły,
 - angażują się w życie szkoły, w tym – w działania szkolnego samorządu uczniowskiego,
 - dbają o dobre imię szkoły.

- Wyróżniają ich:
 - kultura osobista,
 - odpowiedzialność,
 - sumienność,
 - pracowitość,
 - prawdomówność,
 - punktualność,
 - życzliwość,
 - uczciwość,
 - używanie zwrotów grzecznościowych w stosunku do wszystkich osób z otoczenia (rodziców, rodzeństwa, nauczycieli, innych pracowników, kolegów),
 - język wolny od wulgaryzmów,
 - poszanowanie dobra własnego i wspólnego.

PRACOWNICY

- Założeniem szkoły jest, aby jej pracownicy byli osobami wierzącymi i praktykującymi.
- Oczekuje się, by kadra spełniała następujące postulaty:
 - troska o solidne przygotowanie młodego człowieka do przyszłej pracy,
 - budowanie przyjaznych relacji z wychowankami,
 - współtworzenie rodzinnej atmosfery w szkole budującej poczucie bezpieczeństwa,
 - podejmowanie z wychowankiem częstych rozmów, których celem jest bliższe poznanie, wychowanka i jego problemów,
 - dbałość o kulturę osobistą,
 - konsekwencja w działaniu i wymaganiu.
- Każdej klasie przydzielany jest opiekun, sprawujący bezpośrednią pomoc i opiekę nad uczniami. Odrębnego opiekuna posiada Szkolny Samorząd Uczniowski, powoływany w oparciu o odrębne przepisy i regulamin.

RODZICE

- uczestniczą w spotkaniach/zebraniach organizowanych przez szkołę,
- wykazują zainteresowanie postępami edukacyjnymi swoich dzieci,

- zapewniają warunki do nauki i wspierają dzieci w indywidualnej i systematycznej pracy,
- współdziałają z nauczycielami w sprawach kształcenia i wychowania.

SAMORZĄD UCZNIOWSKI

- wykonuje zadania zlecone przez radę pedagogiczną i dyrekcję szkoły,
- może przedstawiać dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów,
- w porozumieniu z dyrektorem szkoły może podejmować działania z zakresu wolontariatu,
- może gromadzić oraz dysponować funduszami z dobrowolnych składek i innych źródeł w celu wspierania działalności statutowej szkoły lub placówki oraz w celu realizacji potrzeb uczniów.

ZWYCZAJE SZKOŁY

- Msza Święta rozpoczynająca i kończąca rok szkolny,
- obchodzenie uroczystości związanych ze wspomnieniem św. Cecylii – patronki muzyków kościelnych,
- modlitwy na rozpoczęcie i zakończenie zajęć grupowych,
- spotkanie noworoczne,
- szkolne konkursy,
- wycieczki tematyczne,
- spotkania integracyjne.

Cele ogólne i szczegółowe.

Przygotowanie wychowanków do życia w społeczności lokalnej (parafialnej) i pracy w zespole.

1. Szacunek do rodziców, nauczycieli i wszystkich pracowników szkoły.
2. Koleżeństwo i pomaganie innym.
3. Tolerancja i nie wyśmiewanie się z cudzych wad i słabości.
4. Poszanowanie swojej i cudzej własności.
5. Odpowiedzialność za współtworzenie atmosfery w klasie oraz całej szkole.
6. Umiejętność współpracy z grupą.

7. Panowanie nad własnymi emocjami (zazdrość, krytyka).
8. Dbanie o godność osobistą i dobre imię szkoły.

Kształtowanie wrażliwości muzycznej i estetycznej. Wychowanie do wartości oraz szacunku wobec tradycji i religijnej kultury muzycznej.

1. Umiejętność określenia przez uczniów uczuć, jakie wywiera na nich muzyka.
2. Samodzielne i częste słuchanie muzyki oraz udział w koncertach.
3. Odpowiednie zachowanie się uczniów podczas koncertu jako słuchaczy.
4. Odpowiednie zachowanie się uczniów podczas koncertu jako wykonawców (w tym dobór odpowiedniego stroju).
5. Szanowanie i dbanie o instrumenty, nuty, śpiewniki oraz książki.
6. Zapoznanie wychowanków z dziedzictwem religijnej kultury muzycznej (w tym śląskiej).

Kształtowanie postawy chrześcijańskiej.

1. Udział w religijnych uroczystościach szkolnych, parafialnych i diecezjalnych.
2. Uczestnictwo w dniach skupienia dla muzyków kościelnych, rekolekcjach i innych formach rozwoju życia religijnego.

Kształtowanie zasad zdrowego życia.

1. Dbanie o higienę osobistą i czystość ubrania.
2. Znajomość oraz umiejętność stosowania zasad higieny pracy (prawidłowa postawa ciała, przerwy między zajęciami, odpowiednie odżywianie, wietrzenie pomieszczeń, odpowiedni strój).
3. Umiejętność odróżniania działań sprzyjających i szkodzących zdrowiu.
4. Posiadanie wiedzy na temat szkodliwości hałasu.
5. Unikanie pomieszczeń zbyt hałaśliwych oraz umiejętność dozowania siły słuchanej muzyki.
6. Znajomość konsekwencji uzależnienia od nałogów.
7. Świadomość zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów elektronicznych i rzeczywistości wirtualnej.

TREŚĆ I DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE WRAZ Z EWALUACJĄ

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

I. Przygotowanie wychowanków do życia w społeczności lokalnej i pracy w zespole.

Działanie	Odpowiedzialny	Termin	Ewaluacja
Rozmowa nauczycieli z uczniami na tematy wychowawcze.	nauczyciele instrumentu oraz opiekunowie klas	cały rok	arkusz samooceny ucznia
Pozyskiwanie wiedzy z zakresu problemów społecznych i psychologicznych.	nauczyciele instrumentu oraz opiekunowie klas	cały rok	obserwacja zachowań, stały kontakt z uczniami i rodzicami
Wzmacnianie współpracy między nauczycielami oraz budowanie więzi między uczniami poprzez działania warsztatowe, projekty artystyczne, wymianę doświadczeń i rozwijanie kreatywności.	nauczyciele szkoły	cały rok	ankieta, obserwacja relacji między uczniami, ich zaangażowania, rozmowy z uczniami
Stwarzanie uczniom sytuacji wymagających podejmowania wspólnych decyzji, dzielenia się odpowiedzialnością, rozwiązywania problemów oraz podejmowania inicjatyw na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej.	nauczyciele szkoły	cały rok	obserwacja zachowania uczniów podczas pracy zespołowej i wspólnych przedsięwzięć, rozmowy podsumowujące z uczniami, ocena zaangażowania uczniów w życie szkoły i inicjatywy lokalne
Odpowiedzialność za wspólną przestrzeń szkoły - kształtowanie odpowiedzialności za wspólne	nauczyciele szkoły	cały rok	obserwacja zaangażowania uczniów, analiza zgłaszanych inicjatyw, rozmowy z uczniami

dobro, rozwijanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej oraz troski o przestrzeń i wyposażenie szkoły.			i nauczycielami, ocena zmian w sposobie korzystania ze wspólnej przestrzeni
---	--	--	---

II. Kształtowanie wrażliwości muzycznej i estetycznej. Wychowanie do wartości oraz szacunku wobec tradycji i religijnej kultury muzycznej.

Działanie	Odpowiedzialny	Termin	Ewaluacja
Kształtowanie postawy twórczej wśród uczniów - stwarzanie warunków do zdobywania praktyki wykonawczej, organizowanie popisów, koncertów, zachęcanie uczniów do udziału w konkursach.	nauczyciele instrumentu, nauczyciele teorii, dyrektor	według kalendarza imprez	obserwacja zaangażowania uczniów, rozmowy podsumowujące z uczniami
Podejmowanie działań służących rozwijaniu wrażliwości na piękno, harmonię, estetykę. Umożliwianie uczniom bezpośredniego kontaktu z kulturą muzyczną poprzez udział w koncertach, audycjach, spektaklach i innych wydarzeniach artystycznych. Rozwijanie kultury słuchania oraz kształtowanie właściwych postaw odbiorcy i wykonawcy podczas koncertów, uroczystości i wydarzeń artystycznych .	nauczyciele szkoły	według kalendarza imprez	obserwacja zaangażowania uczniów w działania artystyczne i kulturalne; rozmowy z uczniami dotyczące odbioru poznawanych dzieł muzycznych i ich kontekstu kulturowego
Wzmacnianie umiejętności skupienia uwagi i radzenia sobie z rozproszeniami – ćwiczenie koncentracji podczas lekcji, ćwiczenie koncentracji podczas występów publicznych.	nauczyciele przedmiotu głównego, nauczyciele teorii	na lekcji, podczas prób i występów publicznych	obserwacja zachowania ucznia podczas lekcji/występu, rozmowa nauczyciela z uczniem, samoocena ucznia
Rozwijanie umiejętności świadomego korzystania z technologii w procesie nauki gry i śpiewu w celu rozwijania	nauczyciele przedmiotu głównego	cały rok szkolny	rozmowy indywidualne z uczniami

samodzielności, świadomości wykonawczej oraz umiejętności krytycznej analizy i doboru właściwych środków.			
Wycieczki organoznawcze.	nauczyciele teorii i organów	minimum co dwa lata	dokumentacja fotograficzna, frekwencja i zainteresowanie uczniów
Stwarzanie warunków do poznania śląskiej religijnej kultury muzycznej (twórczości śląskich kompozytorów, budownictwa organowego).	nauczyciele teorii i organów	okolicznościowe wykłady, okazyjne zwiedzanie najbardziej interesujących organów w regionie oraz poza nim	obserwacja zaangażowania uczniów, rozmowy podsumowujące z uczniami
Kursy mistrzowskie i warsztaty prowadzone przez profesorów wyższych uczelni.	dyrektor	według potrzeb	obserwacja zaangażowania uczniów, rozmowy podsumowujące z uczniami

III. Kształtowanie postawy chrześcijańskiej.

Działanie	Odpowiedzialny	Termin
Stwarzanie warunków do stałego pogłębiania życia religijnego uczniów (wspólna modlitwa, udział we Mszy Świętej na rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, inne nabożeństwa).	nauczyciele – księża, dyrektor	cały rok
Angażowanie uczniów indywidualnie lub zespołowo w kształtowanie muzyki podczas liturgii.	nauczyciele, dyrektor	cały rok
Zachęcanie uczniów do angażowania się w życie muzyczne lokalnych społeczności, w tym wspólnot parafialnych.	nauczyciele, dyrektor	cały rok

IV. Kształtowanie zasad zdrowego życia.

Działanie	Odpowiedzialny	Termin	Ewaluacja
Kształtowanie dobrych nawyków podczas gry na instrumencie – dbałość o właściwą postawę, higienę słuchu, uczenie samodyscypliny z zachowaniem odpowiednich proporcji między ćwiczeniem a odpoczynkiem, zachęcanie uczniów do aktywności fizycznej.	nauczyciele przedmiotu głównego i nauczyciele teorii	na lekcji	rozmowy z uczniami
Zwracanie uwagi na dobór odpowiedniego ubrania w zależności od okoliczności oraz temperatury otoczenia.	nauczyciele przedmiotu głównego oraz opiekunowie klas	według potrzeb	pogadanki
Prowadzenie rozmów na temat szkodliwości papierosów, substancji psychoaktywnych.	nauczyciele przedmiotu głównego oraz opiekunowie klas	według potrzeb, w razie zauważenia problemu	kontakt z rodzicami, rozmowy z uczniami
Kształtowanie zasad higieny cyfrowej i odpowiedzialnego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności telefonów komórkowych, urządzeń mobilnych i Internetu. Uświadamianie uczniom wpływu nadmiernego korzystania z urządzeń cyfrowych na koncentrację, sen, relacje społeczne, zdrowie psychiczne i efektywność uczenia się.	nauczyciele przedmiotu głównego oraz opiekunowie klas	według potrzeb	pogadanki
Poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej związanej z wykorzystywaniem lub przemocą oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą. Wspieranie uczniów uwzględniając ich potrzeby i sytuację życiową.	dyrektor, nauczyciele przedmiotu głównego oraz opiekunowie klas	zapoznanie uczniów oraz rodziców z obowiązującymi w szkole standardami ochrony małoletnich, według potrzeb	pogadanki

V. Współpraca szkoły z rodzicami.

Działanie	Odpowiedzialny	Termin	Ewaluacja
Zapoznanie rodziców ze statutem i WSO oraz stawianymi wymaganiami.	dyrektor, nauczyciele	początek roku szkolnego	rozmowy z rodzicami, karty wymagań
Wzmacnianie współpracy z rodzicami poprzez organizację zebrań połączonych z artystycznym udziałem uczniów, prezentacją ich osiągnięć i efektów pracy.	dyrektor, opiekunowie klas	minimum jeden raz w półroczu	obserwacja frekwencji na zebraniach
Uczestniczenie rodziców w lekcjach instrumentu.	nauczyciele, dyrektor	cały rok, według potrzeb	rozmowy indywidualne z rodzicami
Udział rodziców w uroczystościach szkolnych oraz koncertach uczniowskich.	nauczyciele, dyrektor	cały rok	podsumowanie i refleksja na radzie pedagogicznej

VI. Działania w środowisku lokalnym.

1. Organizowanie koncertów w różnych miejscach diecezji.
2. Stała i integralna współpraca ze Studium Muzyki Kościelnej w Gliwicach oraz innymi instytucjami z regionu.
3. Współpraca z Sekcją Muzyki Kościelnej Diecezji Gliwickiej.
4. Organizowanie wspólnych występów z innymi pokrewnymi szkołami i instytucjami artystycznymi.
5. Prowadzenie dnia otwartego szkoły.
6. Kontakt z mediami, promocja szkoły.
7. Udział chóru i scholi w uroczystościach diecezjalnych i poza diecezją.

Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego.

Celem ewaluacji działań wychowawczo-profilaktycznych jest ocena, czy założenia programu zostały osiągnięte, czy przynoszą zamierzone efekty oraz określenie jakich zmian należy dokonać, aby zwiększyć ich skuteczność. Ewaluacja przeprowadzona będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów,
- analizę dokumentacji,
- przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, nauczycieli,
- wymianę spostrzeżeń wśród nauczycieli.

Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze Statutem szkoły i powstały na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w szkole. Program został zaopiniowany i zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną na zebraniu w dniu 31 sierpnia 2026 roku.